

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

**„Povjerenstvo za utvrđivanje
povrede hrvatskih zakona i
propisa u području zaštite
okoliša te zaštite potrošača“
Zaštita okoliša i zaštita zraka**

Zagreb, 21. listopada 2015.

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača
PODACI O BROJU VOZILA

Ukupni broj vozila u RH: 2 mil (76% osobna vozila, ostalo otpada na laka i teška teretna te mopede i motocikle)

Ukupni broj novih vozila sa „sumnjivim” softverom isporučena preko ovlaštene prodajne mreže u RH (izvor: Porsche Croatia):

26.457 vozila

- 14.230 VW osobna vozila
- 2.564 VW gospodarska vozila
- 2.517 Audi
- 6.310 ŠKODA
- 836 SEAT

Ukupni broj rabljenih vozila: 4.732, izdana Potvrda proizvođača Porsche Croatia (2009.-2015.)

Ukupni broj vozila sa „sumnjivim” softverom u EU: 8 mil (izvor: Volkswagen)

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača

ZAKONODAVNI OKVIR (ZAŠTITA OKOLIŠA I ZAŠTITA ZRAKA)

Zakon o zaštiti zraka (NN, 130/11 i 47/14)

- Uredba o kvaliteti tekućih naftnih goriva (NN, 113/13, 76/14 i 56/15)

Zakon o zaštiti okoliša (NN, 80/13)

- Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina (NN, 135/06)
- Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (NN, 5/11)
- Pravilnik o dostupnosti podataka potrošačima o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ novih osobnih vozila (Narodne novine, broj 7/15)

Zakon o zaštiti zraka, Članak 9.

(1) Izvori onečišćivanja zraka su nepokretni i pokretni emisijski izvori.

(2) Nepokretni izvori jesu:

– točkasti: kod kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak kroz za to oblikovane ispuste (postrojenja, tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji, građevine i slično),

– difuzni: kod kojih se onečišćujuće tvari unose u zrak bez određenog ispusta/dimnjaka (uređaji, određene aktivnosti, površine i druga mjesta).

(3) Pokretni izvori jesu prijevozna sredstva koja ispuštaju onečišćujuće tvari u zrak: motorna vozila, šumski i poljoprivredni strojevi, necestovni pokretni strojevi (kompresori, buldožeri, gusjeničari, hidraulični rovokopači, cestovni valjci, pokretne dizalice, oprema za održavanje putova i drugo), lokomotive, plovni objekti, zrakoplovi.

(4) Izvori iz stavka 1. ovoga članka moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti emisije, odnosno da ne ispuštaju/unose u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kvalitetu življenja i okoliš.

(5) Granične vrijednosti emisija iz pokretnih izvora propisuju se posebnim propisima.

(6) Nepokretni izvori u smislu stavka 2. ovoga članka nisu građevine i uređaji u kojima se priprema hrana na otvorenom ili su uvjeti i način rada za te građevine i uređaje određeni posebnim propisom.

- ***Ne postoji zakonska osnova u okviru Zaštite okoliša i zaštite zraka za sankcioniranje vezano uz pedmetnu problematiku***

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača

ONEČIŠĆENJE UZROKOVANO PROMETOM-NO_x, CO₂ i PM

- Promet uključuje: emisije iz cestovnog, zračnog, željezničkog, pomorskog i riječnog prometa.
- Cestovni promet je glavni izvor NO_x, CO i PM lebdećih čestica.

NO_x

- U RH se 36% odnosi na emisije NO_x, od čega osobna vozila 54% i teška vozila 31% emisija.
- Ukupna emisija NO_x u RH u 2013. godini iznosila je 55,7 kt, od čega:
 - 92% udio emisija iz Energetskog sektora u ukupnoj emisiji NO_x
 - 48,7% udio emisija iz sektora Promet u ukupnoj emisiji iz Energetskog sektora.

PM₁₀ i PM_{2,5}

- Ukupna emisija PM₁₀ lebdećih čestica u RH u 2013. iznosila je 20,4 kt od čega:
 - 73,4% udio emisija iz Energetskog sektora u ukupnoj emisiji PM₁₀
 - 10,3% udio emisija iz sektora Promet u ukupnoj emisiji iz Energetskog sektora
- Ukupna emisija PM_{2,5} lebdećih čestica u RH u 2013. iznosila je 15,5 kt od čega:
 - 90,7% udio emisija iz Energetskog sektora u ukupnoj emisiji PM_{2,5}
 - 11,3% udio emisija iz sektora Promet u ukupnoj emisiji iz Energetskog sektora

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača

ONEČIŠĆENJE UZROKOVANO PROMETOM-NO_x, PM i CO₂

- U ukupnim emisijama CO₂ doprinos prometa iznosi 25% (udio cestovnog prometa 71%), što proizlazi da udio od cestovnog prometa iznosi približno 18%.
- U 2011. emisija CO₂ iz sektora Prometa doprinijela je s oko 27% u ukupnoj emisiji CO₂ u RH (u 1990. godini bio je 11,6%).
- Najveći udio u CO₂ emisiji iz Prometa ima cestovni promet: 95,1% u ukupnoj emisiji CO₂ iz Prometa.
- U razdoblju od 1990. do 2011. godine emisija CO₂ iz cestovnog prometa porasla je 53% uglavnom zbog povećanog broja vozila (prvenstveno osobnih vozila) i povećane potrošnje dizelskog goriva u svim vrstama vozila.

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača

POSEBNA NAKNADA ZA OKOLIŠ NA VOZILA NA MOTORNI POGON

- Nadležnost Ministarstva zaštite okoliša i prirode odnosi se na propise kojima se reguliraju plaćanja naknade za onečišćenje okoliša te, između ostalih, i posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon.

Zakonodavni okvir:

- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon (narodne novine, br. 114/14, 147/14)
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon (narodne novine, broj 156/14)
- Posebna naknada plaća se pri registraciji vozila, odnosno pri ovjeri tehničke ispravnosti vozila.
- Novom Uredbuom uspostavljen je sustav s pravednijim načinom naplate naknade, na način da se novi obračun temelji na emisiji CO₂ i onečišćujućim tvarima u zraku iz motornih vozila kao i broju prijeđenih kilometara, uz uvažavanje EU politike „onečišćivač plaća“ i temeljno načelo da onaj tko emitira veće emisije tj. više onečišćuje, plaća i veću naknadu.
- Posebna naknada određuje se i plaća prema vrsti vozila, godišnje prijeđenom broju kilometara, vrsti motora i pogonskoga goriva, radnom obujmu ili snazi motora i starosti vozila.

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača

PRAVILNIK O DOSTUPNOSTI PODATAKA POTROŠAČIMA O EKONOMIČNOSTI POTROŠNJE GORIVA I EMISIJA CO2

Pravilnik o dostupnosti podataka potrošačima o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO2 novih osobnih vozila (Narodne novine, broj 7/15)

- Pravilnikom se propisuju sadržaj podataka i način informiranja potrošača o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji CO2 novih osobnih automobila koji su stavljeni na hrvatskom tržištu radi prodaje ili davanja u leasing te sadržaj i način izrade vodiča o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji CO2.
- Pravilnikom se propisuje obveza da dobavljač osobnog automobila - proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik za svaki model novog osobnog automobila koji je namijenjen prodaji ili davanju u leasing izradi oznaku ekonomičnosti potrošnje goriva i emisije CO2.
- Oznaku su prodavači dužni vidljivo istaknuti na svaki model ili u njegovoj neposrednoj blizini. Podaci o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisiji CO2 također se na prodajnom mjestu prikazuju i na plakatima ili elektroničkom zaslonu. Dobavljači su dužni osigurati da se ovi podaci navode i u promotivnoj literaturi.
- Pravilnikom je propisano da središnje tijelo državne uprave nadležno za sigurnost cestovnog prometa izrađuje vodič o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisije CO2, koji sadrži popis svih modela novih osobnih automobila koji su u tekućoj godini dostupni za kupovinu na hrvatskom tržištu. Niz podataka koji se odnose na tehničke značajke osobnih automobila (proizvođački podaci, snaga motora, vrsta motornog goriva) redovito se prikuplja i objedinjuje u okviru djelatnosti Centra za vozila Hrvatske.

Povjerenstvo za utvrđivanje povrede hrvatskih zakona i propisa u području zaštite okoliša te zaštite potrošača

HVALA NA PAŽNJI!